

TÁJÉKOZTATÓ

az ügyfelek távazonosításáról és az okirati ellenjegyzés során a távelőttemezésről

1. Távazonosítás

1.1. Van-e lehetőség az ügyfelek távazonosítására akkor is, ha korábban sosem találkozott az ügyvédi tevékenység gyakorlójával?

Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) nem írja elő, hogy a természetes személy (járjon el bár saját nevében, meghatalmazottként vagy törvényes képviselőként) azonosításának az ügyvéddel való személyes találkozás során kell megtörténnie.

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Pmt.) ugyanakkor csak akkor teszi lehetővé a személyes megjelenés nélküli azonosítást, ha azt a felügyelő szerv – amely ügyvédek esetében a Magyar Ügyvédi Kamara – megengedi. Ebből következően a Pmt. hatálya alá tartozó esetekben akkor végezhető el az azonosítás személyes megjelenés nélkül, ha azt a kamara megengedte, míg a Pmt. hatálya alá nem tartozó esetekben az ügyvéd minden további nélkül azonosíthatja a természetes személyt akkor is, ha az nem jelenik meg előtte személyesen.

Azaz akár a Pmt. hatálya alá tartozó, akár a Pmt. hatálya alá nem tartozó ügyekben van lehetőség távazonosításra, függetlenül attól, hogy találkoztunk-e előzetesen az ügyféllel vagy sem.

1.2. Milyen elektronikus eszköz használható távazonosításra?

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvényben és az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtásáról szóló 2017. évi LII. törvényben meghatározott kötelezettségek teljesítéséről szóló 10/2019. (VI. 24.) MÜK szabályzat (a továbbiakban: Pmt. szabályzat) 5.1-5.3. pontja alapján az azonosításra előzetesen auditált elektronikus hírközlő eszköz útján is sor kerülhet. A Pmt. hatálya alá tartozó esetekben a távazonosításra tehát a Magyar Ügyvédi Kamara által meghatározott feltételeknek megfelelő elektronikus hírközlési eszköz útján kerülhet sor, azonban célszerű az okiratbiztonság érdekében ezeket a szabályokat alkalmazni a Pmt. hatálya alá nem tartozó azonosítások esetén is.

A Magyar Ügyvédi Kamara elnöke az 1/2019. (VII.31.) határozatában határozta meg az azonosítás során használható egyes elektronikus hírközlő eszközöket. Ezek:

- a) a Skype szoftver bármely operációs rendszerre kiadott, 8.50.0.38 vagy újabb verziója**
- b) a Skype for Business szoftver bármely operációs rendszerre kiadott, 16.0.4795.1000 vagy újabb verziója**
- c) a Microsoft Teams szoftver Windows és macOS operációs rendszerre kiadott 1.2.00.4664 vagy újabb verziója, az iOS operációs rendszerre kiadott 1.0.80 vagy újabb verziója, az Android operációs rendszerre kiadott 1416/1.0.0.2019071503 vagy újabb verziója,**
- d) a bluejeans.com honlapon keresztül elérhető videotelefon-szolgáltatás.**

1.3. Hogyan kell elvégezni a távazonosítást?

A távazonosítás kezdetén az azonosított személynek kifejezetten nyilatkoznia kell arról, hogy a távazonosításhoz hozzájárul.

Ezt követően az azonosításhoz felhasznált okmányának minden, rögzítendő adatot tartalmazó oldalát a kamerának – megfelelően megvilágítva – fel kell mutatnia úgy, hogy az okmány jól látható, illetve adattartalma jól olvasható legyen. A biztonsági elemet tartalmazó okmány kamera előtti olyan mozdítását is meg kell követelni az azonosítottól, amely alapján a biztonsági elem az okmányon felismerhető (pl. az okmányon található hologramon az okmány mozdítása esetén jól felismerhetően megtörik a fény).

Az azonosítottnak az azonosítás során rögzítésre kerülő adatait szóban is közölnie kell. Ha a távazonosítás pl. az internetkapcsolat problémái miatt vagy más okból menet közben megszakad, a távazonosítás teljes folyamatát meg kell ismételni.

Annak érdekében, hogy a távazonosítás biztonságosan elvégezhető legyen, az azonosított személynek megfelelően megvilágítva, úgy kell a kamerába néznie, hogy az ügyvéd meg tudjon győződni a felmutatott okmányon szereplő fénykép és az azonosított természetes személy arcképének, lehetőség szerint nemének, illetve hozzávetőleges korának egyezőségéről.

A Pmt. hatálya alá tartozó távazonosítás esetén fokozott ügyfél-átvilágítási intézkedéseket kell alkalmazni, illetve kifejezetten nyilatkoztatni kell az azonosított személyt arról is, hogy ő maga, közeli hozzátartozója vagy a vele szoros kapcsolatban álló személy kiemelt közszereplőnek minősül-e, amely esetben a kiemelt közszereplőkre irányadó szabályok szerint kell az azonosítás során eljárni.

Az azonosítás folyamatát (a videotelefonálás hang- és képanyagát) az ügyvédnek rögzítenie szükséges (fel kell venni), és az adott természetes személy azonosítására vonatkozó egyéb adatok kezelésének idejéig meg kell őriznie.

Az ellenjegyzett okiratban nem szükséges utalni arra, hogy a természetes személy azonosítása videotelefon útján történt, de akadálya sincsen annak, hogy az ellenjegyzés szövegében erre hivatkozzon az ügyvéd.

2. Távelőttemezés (videotelefon útján történ aláírás)

2.1. Van-e lehetőség távelőttemezésre akkor is, ha korábban az ügyfél sosem találkozott az ügyvédi tevékenység gyakorlójával?

Ha a fél azonosítását az ügyvéd már korábban akár az adott, akár más korábbi ügyben, akár személyesen, akár távazonosítás útján maga elvégezte, lehetősége van az okiratot ellenjegyezni akkor is, ha az okirat aláírása, illetve az aláírás sajátként történő elismerése fizikailag nem az ügyvéd vagy a helyettesítésére jogosult jelenlétében, hanem videotelefon útján történt.

Ez a lehetőség akkor is nyitva áll, ha a fél a papíralapú okiratot belföldön vagy külföldön írja alá, illetve ha a fél az ügyvédnek szóló meghatalmazást ír alá, feltéve, hogy azt az ügyvéd ellenjegyzi. A meghatalmazást tartalmazó okirat ellenjegyzése értelemszerűen nem váltja ki azt, hogy az ügyvédnek ezen túlmenően a meghatalmazást el is kell fogadnia. A meghatalmazás elfogadása az ellenjegyzés részeként is történhet.

2.2. Távaláírás vagy távelőttemezés?

Okiratbiztonsági okból célszerűbb videotelefon alkalmazása esetén az aláírás sajátként történő elismerése fordulatot alkalmazni, mivel ebben az esetben könnyebben biztosítható, hogy a videotelefonon keresztül tett nyilatkozat és az okirat megfeleltetése biztosított legyen. Ha az okirat aláírása történik videotelefonon keresztül az ügyvéd előtt, az kétségeket ébreszthet azzal kapcsolatban, hogy az ügyvédhez később megérkező papíralapú okirat azonos-e azzal, amit ilyen módon előtte írtak alá.

2.2. Hogyan kell elvégezni a távéltémezést?

A későbbi jogviták elkerülése érdekében videotelefonon alapuló ellenjegyzés során minden esetben az okirat tartalmát a féllel közösen különös figyelemmel célszerű egyeztetni.

Az ellenjegyző ügyvédnek a videotelefonálás során kifejezetten nyilatkoznatnia kell az érintett felet arról, hogy az okiratban foglaltak megfelelnek az akaratának, feltéve, hogy ezt a nyilatkozatot maga az okirat nem tartalmazza.

A videotelefonon történő aláírás, illetve az aláírás videotelefonon keresztül történő sajátkénti elismerése nem mentesíti az ügyvédet a félnek az adatváltozásra kiterjedő, a törvényben előírt esetekben a JÜB-öléssel együtt járó azonosítására irányuló kötelezettsége teljesítése alól.

A videotelefonálásról felvételt kell készíteni, és a felvételt az okirattal együtt, annak megőrzési idején belül meg kell őrizni, azzal, hogy a jogviták elkerülése érdekében azt célszerű minősített elektronikus aláírással és időbélyegzővel is ellátni.

Az ellenjegyzett okiratban nem szükséges utalni arra, hogy az aláírás sajátként való elismerésére videotelefon útján került sor, de akadálya sincsen annak, hogy az ellenjegyzés szövegében erre hivatkozzon az ügyvéd.